

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 15 Ιουνίου 2021 με την εξής σύνθεση: Μιχάλης Οικονόμου Πρόεδρος, δυνάμει της με αριθμ. 62/2021 Πράξης του Προέδρου της ΑΕΠΠ, Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα Μέλη.

Για να εξετάσει την από 7.05.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 952/7.05.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στην ..., οδός ... αρ. ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή») και κατά της υπ'αριθμ. .../.../28-04-2021 απόφασης του ... και

Κατά α) της ένωσης εταιρειών «...» με μέλη «...» και «...», εφεξής η «α' παρεμβαίνουσα», που εδρεύει στον ..., οδός ... αρ. ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται β) της εταιρείας ..., εφεξής η «β' παρεμβαίνουσα», η οποία εδρεύει στη ..., οδός ..., όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγιναν δεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...», «...» και «...».

Με τις παρεμβάσεις τους εκάστη των παρεμβαίνουσών αιτείται την απόρριψη της προσφυγής και την διατήρηση ισχύος της προσβαλλομένης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Γερασιμούλα Μαρία

Δρακονταειδή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2

Αριθμός απόφασης:1108/2021

του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 9.133,10 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 6.05.2021 πληρωμή στην Εθνική Τράπεζα και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη χωρίς ΦΠΑ του τμήματος Ι του διαγωνισμού, στο πλαίσιο του οποίου ασκείται η υπό κρίση προσφυγή, ποσού 1.826.612,90 ευρώ.

2. Επειδή η αναθέτουσα αρχή με την υπ' αριθ. .../2020 διακήρυξη, προκήρυξε ηλεκτρονικό, επαναληπτικό, ανοικτό διαγωνισμό, διεθνούς συμμετοχής, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, με σφραγισμένες προσφορές σε ευρώ για την ανάδειξη αναδόχου (I) για την «Προμήθεια τριών (03) VAN επιτήρησης εξοπλισμένα με θερμικές κάμερες και ραντάρ», συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας δύο εκατομμυρίων διακοσίων εξήντα πέντε χιλιάδων ευρώ 2.265.000,00 (συμπεριλαμβανομένων νομίμων κρατήσεων, τελών ταξινόμησης και ΦΠΑ) και (II) για την «Προμήθεια δεκατριών (13) οχημάτων μεταφοράς σκύλων K-9 ανίχνευσης ναρκωτικών ουσιών», συνολικής προϋπολογισθείσας αξίας τριακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων ευρώ 334.400,00 (συμπεριλαμβανομένων νομίμων κρατήσεων, τελών ταξινόμησης και ΦΠΑ), συνολικής εκτιμώμενης αξίας σύμβασης δύο εκατομμυρίων πεντακοσίων ενενήντα εννέα χιλιάδων τετρακοσίων ευρώ 2.599.400,00 (συμπεριλαμβανομένων νομίμων κρατήσεων, τελών ταξινόμησης και ΦΠΑ).

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 4.01.2021 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ... για το τμήμα Ι, στο πλαίσιο του οποίου ασκείται η υπό κρίση προσφυγή. Περίληψη της ως άνω διακήρυξης απεστάλη στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης:1108/2021

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 7.05.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη πράξη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μέσω της «επικοινωνίας» στο ΕΣΗΔΗΣ στις 28.04.2021 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 γ (εδ. β') του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή ο προσφεύγων έχει έννομο συμφέρον στην άσκηση της υπό κρίση προσφυγής καθώς, συμμετέχει στον διαγωνισμό έχοντας υποβάλλει σχετική προσφορά και προβάλλει ζημία του ερειδόμενη στην παράνομη αποδοχή των προσφορών των λοιπών συμμετεχουσών εταιρειών και στο επιδιωκόμενο όφελος από την ανάδειξή του ως αναδόχου της σύμβασης.

7. Επειδή στις 7.05.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους έτερους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 1158/2021 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις από 17-05-2021 απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε αυθημερόν στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.

10. Επειδή, η α' παρεμβαίνουσα άσκησε την με ΓΑΚ (ΠΑΡ) ΑΕΠΠ 3013/2021 παρέμβασή της νομίμως κι εμπροθέσμως στις 17-05-2021, ήτοι εντός δεκαήμερου από την κοινοποίηση σε αυτήν της προσφυγής. Η δε παρέμβασή της ασκείται με έννομο συμφέρον καθώς η α' παρεμβαίνουσα συμμετείχε στο διαγωνισμό και τα έννομα συμφέροντά της θίγονται από την τυχόν αποδοχή της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής. Επειδή, η β'

Αριθμός απόφασης:1108/2021

παρεμβαίνουσα άσκησε την με ΓΑΚ (ΠΑΡ) ΑΕΠΠ 2990/2021 παρέμβασή της νομίμως κι εμπροθέσμως στις 17-05-2021, ήτοι εντός δεκαημέρου από την κοινοποίηση σε αυτήν της προσφυγής. Η δε παρέμβασή της ασκείται με έννομο συμφέρον καθώς η β' παρεμβαίνουσα συμμετείχε στο διαγωνισμό και τα έννομα συμφέροντά της θίγονται από την τυχόν αποδοχή της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής.

11. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 υποπαρ. Β του άρθρου 365 του Ν. 4412/2016 (όπως επαναλαμβάνεται και στην παρ. 2 του άρθρου 9 του ΠΔ 39/2017): «[...] Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης» ενώ, βάσει του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, όπως αυτό προστέθηκε με το Ν. 4605/2019 (ΦΕΚ52/Α/1-4-2019): «Υπομνήματα επί των απόψεων και της συμπληρωματικής αιτιολογίας της Αναθέτουσας Αρχής κατατίθενται μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ έως πέντε (5) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής». Εν προκειμένω, στις 27.05.2021 ο προσφεύγων ανήρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ και συγκεκριμένα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» το με ίδια ημερομηνία υπόμνημά της προς ανάπτυξη και επίρρωση των ισχυρισμών της και αντίκρουση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής καθώς και των παρεμβάσεων το οποίο, επίσης, απέστειλε αυθημερόν και με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ΑΕΠΠ. Δοθέντος ότι η συζήτηση της προσφυγής ορίσθηκε στις 14-06-2021, το ανωτέρω υπόμνημα υποβλήθηκε εμπροθέσμως και, ως εκ τούτου, λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο αποκλειστικά και μόνο κατά το σκέλος αυτού που αφορά την αντίκρουση της συμπληρωματικής αιτιολογίας της αναθέτουσας αρχής.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 και 15 του Π.Δ/τος 39/2017.

13. Επειδή, στον υπό κρίση διαγωνισμό υποβλήθηκαν επτά (7) προσφορές, μεταξύ των οποίων του προσφεύγοντος, της εταιρείας «...», της ένωσης εταιριών «...» και της εταιρίας «...», με αριθμ. συστήματος

Αριθμός απόφασης:1108/2021

προσφοράς ..., ..., ..., ... αντίστοιχα. Με την με αριθ. Πρωτ. .../.../28-04-2021 απόφαση του ... κατόπιν έγκρισης του από 07-04-2021 Πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας των διαδικασιών σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, αποφασίστηκε: «... 2.Την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής των υπό στοιχείο 7 του προοιμίου της παρούσας συμμετεχόντων οικονομικών φορέων ως κάτωθι:

α. Ένωση εταιρειών "...", η οποία αποτελείται από τους οικονομικούς φορείς

"..." και " ..." με συστημικό αριθμό προσφοράς ...,

β. "..." με συστημικό αριθμό προσφοράς ...,

γ. " ..." με συστημικό αριθμό προσφοράς ...,

δ. " ..." με συστημικό αριθμό προσφοράς ...,και ε. " ..." με συστημικό αριθμό προσφοράς ..., καθόσον τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους πληρούν τους όρους τις απαιτήσεις και τις προϋποθέσεις της υπό στοιχείο 3 του προοιμίου της παρούσας Διακήρυξης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο εν λόγω Πρακτικό της Επιτροπής (υπό στοιχείο 22 του προοιμίου της παρούσας) [...] 4. Τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των διαλαμβανόμενων στην πργ.2 οικονομικών φορέων από την αρμόδια Έκτακτη Επιτροπή Αξιολόγησης...».

14. Επειδή η προσφεύγουσα ισχυρίζεται τα ακόλουθα: «[...]ΠΡΩΤΟΝ: Με εσφαλμένη και πλημμελή αιτιολογία έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής της Ένωσης εταιρειών «...» [...] Στην υπό κρίση περίπτωση, η ένωση εταιριών «...» υπέβαλε, όπως όφειλε, ξεχωριστά ΕΕΕΣ. Όμως, η εταιρία ... στο υποβληθέν με την προσφορά ΕΕΕΣ δήλωσε στο ΜΕΡΟΣ IV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ότι: [...] Ωστόσο, η εν λόγω δήλωση δεν περιλαμβάνει το απαιτούμενο κατά τον όρο 2.2.5. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» της Διακήρυξης περιεχόμενο καθώς δεν δηλώνεται, ως σαφώς και ρητώς τίθεται από τον προαναφερθέντα όρο, ο ετήσιος κύκλος εργασιών για το έτος 2017. Όμως, οι αρχές της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας επιβάλλουν την απαρέγκλιτη τήρηση των όρων της διακήρυξης, πολλώ δε μάλλον εν προκειμένω, όπου είχε καταστεί σαφής, σε κάθε επιμελή υποψήφιο, η ρητή υποχρέωση να δηλωθεί στο ΕΕΕΣ ο ετήσιος κύκλος εργασιών για τα έτη 2017

Αριθμός απόφασης:1108/2021

– 2018 – 2019. Κατά συνέπεια, κατά δεσμία αρμοδιότητα η αναθέτουσα αρχή όφειλε να απορρίψει την προσφορά της ως άνω ένωσης λόγω μη ύπαρξης σχετικής δήλωσης στο ΕΕΕΣ. Αντιθέτως, με το με Αριθ. πρωτ.: .../.../31-03-2021 έγγραφο με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων δικαιολογητικών συμμετοχής επί της αριθ. .../2020 Διακήρυξης για την «Προμήθεια τριών (03) VAN επιτήρησης εξοπλισμένων με θερμικές κάμερες και ραντάρ» (συστημικός αριθμός ...)» του Τμήματος 2ο Υλοποίησης Τακτικών Διαγωνισμών της Διεύθυνσης ... της Γενικής Διεύθυνσης ... του ..., ζητήθηκαν οι ακόλουθες διευκρινήσεις: «...α) Όσον αφορά στην προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων «...», στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του οικονομικού φορέα «...» στο Μέρος IV παρ. Β' (οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια) αναγράφονται οι ετήσιοι κύκλοι εργασιών για τα έτη 2018 – 2019 – 2020. Σύμφωνα με την παρ. 2.2.5 της σχετικής διακήρυξης ζητείται ο ετήσιος κύκλος εργασιών για τα έτη 2017 – 2018 – 2019. Παρακαλούμε όπως δηλωθεί ο ετήσιος κύκλος εργασιών για το έτος 2017.....». Όμως, λόγω έλλειψης δήλωσης στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του ετήσιου κύκλου εργασιών για το έτος 2017, τυχόν κλήση προς παροχή διευκρινίσεων έχει ως αποτέλεσμα την υποβολή έτερου ΕΕΕΣ ορθώς συμπληρωμένου, ήτοι ανεπίτρεπτη εκ των υστέρων αντικατάσταση εγγράφου της προσφοράς [...] Ως εκ τούτου, με εσφαλμένη και πλημμελή αιτιολογία έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής της Ένωσης εταιρειών «...». ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Με εσφαλμένη και πλημμελή αιτιολογία κρίθηκε ότι η προσφορά της συνδιαγωνιζόμενης εταιρίας «...» ήταν σύννομη και έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής της. Υποβολή ανακριβούς δήλωσης στο ΕΕΕΣ. Η εταιρία απάντησε αρνητικά στο κρίσιμο ερώτημα: «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν ;» [...] Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από το φάκελο προσφοράς της εταιρίας «...», κατά τη συμπλήρωση του Μέρους II του ΤΕΥΔ και, συγκεκριμένα, στην παράγραφο Α: «Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα», στο βασικό ερώτημα: «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός «φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων

οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος [προεπιλογής]», έχει δοθεί αρνητική απάντηση και ακολούθως στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να την πάρει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν;» έχει δοθεί αρνητική απάντηση. Επομένως, η απάντηση «ΟΧΙ» της ως άνω εταιρίας καθιστά το ΕΕΕΣ μη σύμφωνο με τους όρους της διακήρυξης και η μη ανάληψη της δέσμευσης του υποψηφίου να προσκομίσει τα ανωτέρω πιστοποιητικά συνιστά παράλειψη δήλωσης επί ποινή απόρριψης στοιχείων της προσφοράς του που καθιστά την τελευταία απορριπτέα. Η πιο πάνω άρνηση στο υποβληθέν από την προσωρινή ανάδοχο ΕΕΕΣ δεν μπορεί να αναπληρωθεί με άλλον τρόπο, πλην της αντικατάστασής του ΕΕΕΣ με νέο προς άρση της άρνησης, όσον αφορά τα επίμαχα πεδία, ώστε να περιέχει τις παραληφθείσες δηλώσεις ή με την υποβολή επιπλέον εγγράφου. [...] ΤΡΙΤΟΝ: Με εσφαλμένη και πλημμελή αιτιολογία έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής της Ένωσης εταιρειών «...» [...] (γ). Εν προκειμένω, η εταιρία με την επωνυμία «...» δεν δεσμεύτηκε ως όφειλε, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο της Διακήρυξης, ότι η προσφορά της ισχύει και δεσμεύει αυτήν για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης ήτοι μέχρι την 25-3- 2022. Αντιθέτως, στην αίτηση συμμετοχής της αναγράφει ότι: «Η προσφορά μας ισχύει για 365 ημέρες (12 μήνες) από την επόμενης της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης, ήτοι μέχρι τις 11 Μαρτίου 2022» [...]».

15.Επειδή, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται με τις απόψεις τις τα ακόλουθα: «[...]II. Σύμφωνα δε με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016, όπως αυτό αντικαταστάθηκε και ισχύει από 9-3-2021 [...] III. Κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου βάσει του οποίου οι αναθέτουσες αρχές ζητούν μέσω των αρμοδίων οργάνων τους από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς να υποβάλλουν, συμπληρώσουν, αποσαφηνίσουν ή ολοκληρώσουν σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση σε περίπτωση υποβολής ελλιπών ή λανθασμένων πληροφοριών ή τεκμηρίωσης, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στο ΕΕΕΣ ή ακόμα και

Αριθμός απόφασης:1108/2021

όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να τα υποβάλουν, με το αριθ. πρωτ.: .../.../29-3-2021 έγγραφο της Επιτροπής ζητήθηκε να παρασχεθούν διευκρινίσεις από τους φορείς: α. «...», β. «...» και γ. «...», οι οποίες διαβιβάστηκαν εμπρόθεσμα και παρασχέθηκαν με το αριθμ.πρωτ. .../.../.../7-4-2021 έγγραφο .../.../... 2ου. Οι εν λόγω οικονομικοί φορείς αποσαφήνισαν-ολοκλήρωσαν-τεκμηρίωσαν σχετικές πληροφορίες που είχαν παράσχει με την υποβολή της προσφοράς τους [...].».

16.Επειδή, με την παρέμβασή της η α' παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται τα ακόλουθα: «[...] Με το με Αριθ. πρωτ.: .../.../31-03-2021 έγγραφο με θέμα «Παροχή διευκρινίσεων δικαιολογητικών συμμετοχής επί της αριθ. .../2020 Διακήρυξης για την «Προμήθεια τριών (03) VAN επιτήρησης εξοπλισμένων με θερμικές κάμερες και ραντάρ» (συστημικός αριθμός ...)» του Τμήματος 2ο Υλοποίησης Τακτικών Διαγωνισμών της Διεύθυνσης ... της Γενικής Διεύθυνσης ... του ..., μας ζητήθηκε η ακόλουθη διευκρίνιση:

«α) Όσον αφορά στην προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων «...», στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του οικονομικού φορέα «...» στο Μέρος IV παρ. Β' (οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια) αναγράφονται οι ετήσιοι κύκλοι εργασιών για τα έτη 2018 – 2019 – 2020. Σύμφωνα με την παρ. 2.2.5 της σχετικής διακήρυξης ζητείται ο ετήσιος κύκλος εργασιών για τα έτη 2017 – 2018 – 2019. Παρακαλούμε όπως δηλωθεί ο ετήσιος κύκλος εργασιών για το έτος 2017» (ΣΧΕΤ 1).

Με την από 01/04/2021 Επιστολή μας (ΣΧΕΤ 2) μετά της από 01/04/2021 διευκρινιστικής δήλωσης του μέλους της Ένωσης, «...» (ΣΧΕΤ 3), απαντήσαμε στο ως άνω αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής.

Στη συνέχεια, με το από 07-04-2021 Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας των διαδικασιών σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, κατόπιν του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν προσφορές η ως άνω Επιτροπή γνωμοδότησε ομόφωνα για την αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής της Ενώσεώς μας [...] καθώς και για τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας με την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών. [...] II. ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΤΗΣ «...». 1. Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 [...] Κατά την διατύπωση του ανωτέρω όρου, το κριτήριο της

Αριθμός απόφασης:1108/2021

οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας πρέπει να πληροίται από τον συμμετέχοντα οικονομικό φορέα, ήτοι στην υπό κρίση περίπτωση, από την Ένωση Εταιρειών «...». Η προσφεύγουσα αβασίμως επικαλείται κατ' αυτοτελή τρόπο τα υποβαλλόμενα εκ του ενός μέλους της Ενώσεώς μας στοιχεία, ως αυτά να αποτελούσαν επιμέρους προσφορές και όχι ως αναπόσπαστα μέρη της ίδιας προσφοράς, ενώ θα έπρεπε να αντιμετωπίσει την προσφορά μας ως μία, κοινή και ενιαία. Και ναι μεν, θα ήταν δυνατή η επιμέρους εξέταση της πλήρωσης συγκεκριμένων κριτηρίων επιλογής επί του προσώπου εκάστου των μελών της Ένωσης, κατ' άρθ. 19 παρ. 2 Ν. 4412/2016, πλην όμως, όπως προκύπτει και από την ως άνω διάταξη νόμου, αυτή η επιμέρους αυτοτελής πλήρωση, απαιτεί ειδική, σαφή και ρητή πρόβλεψη στο κανονιστικό περιεχόμενο της διακήρυξης. Ουδόλως, όμως, στο ως άνω κανονιστικό περιεχόμενο προκύπτει τέτοια πρόβλεψη. Αντιθέτως, έχει τη σαφή έννοια ότι όταν υποβάλλεται κοινή προσφορά, δηλαδή προσφορά ένωσης οικονομικών φορέων, όπως εν προκειμένω, τα κριτήρια επιλογής καταρχήν αρκεί να παρέχονται από ένα τουλάχιστον μέλος, ενώ μόνο και ειδικώς «όπου απαιτείται», δηλαδή όπου υπάρχει σαφής μνεία, ενδέχεται να πρέπει να πληρούνται από κάθε μέλος αυτοτελώς ή και αθροιστικά. Αντιστοίχως, ο όρος 2.2.8.2 Β7 της Διακήρυξης που αναφέρει ότι «Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του Ν. 4412/2016», παραπέμπει στη διάταξη του άρ. 19 παρ. 2 Ν. 4412/2016, η οποία κατά τα ως άνω παραπέμπει στις ανά περίπτωση ειδικότερες ρυθμίσεις της Διακήρυξης, περί ποια τυχόν κριτήρια επιλογής πρέπει υποχρεωτικά να συντρέχουν στο πρόσωπο εκάστου μέλους ένωσης οικονομικών φορέων. Θα ήταν εξάλλου και αντιφατικό ως και αντίθετο στον ίδιο τον Ν. 4412/2016, αλλά και τις οικείες διατάξεις της Διακήρυξης, να επιτρέπεται μεν η στήριξη στις ικανότητες τρίτου οικονομικού φορέα για την πλήρωση κριτηρίων επιλογής περί την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, αλλά να μην επιτρέπεται η εξ ενώσεων οικονομικών φορέων στήριξη στις ικανότητες των ίδιων των μελών της όσον αφορά τα ίδια κριτήρια. Επομένως, ουδόλως προκύπτει ότι όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής περί την οικονομική και χρηματοοικονομική

Αριθμός απόφασης:1108/2021

επάρκεια χρειάζεται αυτοτελώς να πληρούνται από το σύνολο των μελών ένωσης οικονομικών φορέων, υπό την έννοια ότι κάθε οικονομικός φορέας πρέπει να μόνος του να πληροί το σύνολο των οικείων κριτηρίων και ότι δεν δύναται η ένωση να πληροί κάποιο κριτήριο δια μόνου ενός μέλους της. Άλλως, όχι απλώς θα παρεμποδιζόταν η συμμετοχή ενώσεων οικονομικών φορέων σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, αλλά θα ματαιωνόταν και ο ίδιος ο σκοπός τους, δηλαδή η ένωση των επιμέρους δυνατοτήτων των οικονομικών φορέων προς τον σκοπό υποβολής μιας ενιαίας προσφοράς για την ανάληψη ενός ενιαίου συμβατικού αντικειμένου (ΑΕΠΠ 269/2018). Κατά τα ανωτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας προβάλλεται αλυσιτελώς, και επομένως απαραδέκτως, δεδομένου ότι σύμφωνα με την απαίτηση του όρου 2.2.5 τον ζητούμενο κύκλο εργασιών οφείλει να διαθέτει ο οικονομικός φορέας που συμμετέχει στον διαγωνισμό, ήτοι στην περίπτωση μας, η Ένωση Εταιρειών «...» εν συνόλω, ενώ ουδεμία απαίτηση υπάρχει στην Διακήρυξη σύμφωνα με την οποία το κάθε κριτήριο θα πρέπει να πληροίται από το κάθε μέλος της Ένωσης χωριστά. Το, δε, μέλος της συμμετεχούσης Ενώσεως, ..., έχει δηλώσει στο υποβληθέν Ε.Ε.Ε.Σ. του ως κύκλο εργασιών για το έτος 2017 το ποσό των 5.197.825,41 Ευρώ και ως μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών το ποσό των 5.819.791,56 Ευρώ (ΣΧΕΤ 5). Επομένως, με τα ήδη υποβληθέντα στοιχεία της προσφοράς της Ενώσεώς μας υπερκαλύπτεται το κριτήριο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Υπό άλλη διατύπωση, ακόμα και εάν το μέλος της Ενώσεως, ..., δήλωνε μηδενικό κύκλο εργασιών για το έτος 2017, και πάλι η συμμετέχουσα Ένωση Εταιρειών «...» θα συμμετείχε νομίμως στην υπό κρίση διαγωνιστική διαδικασία. 2. Καταρχάς, ήδη από την 09/03/2021, δηλαδή προγενεστέρως της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών (18/03/2021), έχει τεθεί σε ισχύ το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 όπως αυτό τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 42 του Ν. 4782/2021, το οποίο διαλαμβάνει τα εξής: «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα

Αριθμός απόφασης:1108/2021

έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης». Σύμφωνα, δε, με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4782/2021 «αναμορφώνονται πλήρως και απλοποιούνται οι διατάξεις, με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των υποβληθέντων στοιχείων της προσφοράς, με σκοπό τον περιορισμό των αδικαιολόγητων αποκλεισμών των οικονομικών φορέων για αυστηρά τυπικούς λόγους, ενώ πληρούνται κατ' ουσίαν οι προϋποθέσεις συμμετοχής. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί ουσιαστική μετατόπιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου πλησιέστερα προς το πνεύμα της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (παρ. 3 άρθρου 56) της οποίας τη διατύπωση, ουσιαστικά, υιοθετεί. Η τροποποίηση του άρθρου κρίνεται αναγκαία χάριν της ανάπτυξης του ευρύτερου δυνατού υγιούς ανταγωνισμού, της κάμψης της τυπολατρίας και του φορμαλισμού και της διευκόλυνσης της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, προς όφελος της επιτυχούς έκβασης των διαγωνιστικών διαδικασιών και της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος. Με τη νέα διατύπωση του άρθρου 102, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά

εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα». Για την εφαρμογή νέων νομοθετικών ρυθμίσεων σε εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες έκρινε και η ΣτΕ ΕΑ 133/2019, η οποία διαλαμβάνει τα εξής: «11. Εν όψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι με τις νεότερες αυτές ρυθμίσεις δεν επιβάλλονται πρόσθετες υποχρεώσεις ή βάρη στους διαγωνιζομένους, αλλά, αντιθέτως, διευκολύνεται η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, πιθανολογείται σοβαρά ότι, μολονότι στον νόμο δεν έχει περιληφθεί σχετική ρητή πρόβλεψη, κατά την έννοια των εν λόγω διατάξεων, οι ως άνω νεότερες ρυθμίσεις είναι εφαρμοστέες και στις εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες και λαμβάνονται υπ' όψιν από τα αρμόδια όργανα του διαγωνισμού κατά την εξέταση του παραδεκτού της υποβολής των προσφορών και κατά τον έλεγχο των αποδεικτικών στοιχείων που υποβάλλονται για την τεκμηρίωση της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής. Τούτο δε, δεν αντίκειται στην αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, όπως κατοχυρώνονται στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο, δεδομένου ότι αφορά εξίσου όλους τους εκκρεμείς διαγωνισμούς και όλους τους διαγωνιζομένους (πρβλ. ΣτΕ 2029/2015). Περαιτέρω, εξ άλλου, πιθανολογείται σοβαρά ότι, εφ' όσον οι εν λόγω ρυθμίσεις καταλαμβάνουν και εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες, είναι ληπτές υπ' όψιν και από την Α.Ε.Π.Π., όταν η Αρχή επιλαμβάνεται προδικαστικής προσφυγής, με την οποία προβάλλονται αιτιάσεις σχετικές με τον τρόπο υποβολής ιδιωτικών εγγράφων που προσκομίζονται από τους διαγωνιζόμενους για την απόδειξη της πλήρωσης των όρων της διακηρύξεως, ακόμη και αν οι διατάξεις του ν. 4605/2019 τέθηκαν σε ισχύ μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των προσκομισθέντων στοιχείων από τα αρμόδια όργανα του διαγωνισμού». Από τα ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι στην υπό κρίση περίπτωση η Αναθέτουσα Αρχή νομίμως εφάρμοσε την διαδικασία του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 ως ισχύει, και ζήτησε διευκρίνιση σε σχέση με τον κύκλο εργασιών του μέλους της Ενώσεως, ..., για την χρήση 2017. Σημειωτέον ότι ακόμα και υπό την προϊσχύουσα διάταξη θα ήταν νόμιμη η εφαρμογή της διαδικασίας των διευκρινίσεων, δεδομένου ότι α)

Αριθμός απόφασης:1108/2021

στο υποβληθέν Ε.Ε.Ε.Σ. είχαν δηλωθεί κύκλοι εργασιών για τρία έτη, όπως απαιτούσε η Διακήρυξη και β) είχε δηλωθεί μέσος γενικός ετήσιος κύκλος εργασιών για τρία έτη, όπως απαιτούσε η Διακήρυξη, και επομένως δεν υπήρχε έλλειψη δηλώσεως, όπως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Περαιτέρω, με την από 01/04/2021 Επιστολή μας (ΣΧΕΤ 2) προβήκαμε σε επιτρεπτή διόρθωση των ήδη δηλωθέντων ποσών και όχι σε το πρώτον δήλωση περί κριτηρίου επιλογής και αντικατάσταση εγγράφου. Η, δε, υπ' αριθ. 1425/2020 απόφαση της ΑΕΠΠ που επικαλείται η προσφεύγουσα ερείδεται σε διαφορετικά πραγματικά περιστατικά από την υπό κρίση περίπτωση, αφού αφενός στην εκεί εξεταζόμενη περίπτωση ο οικονομικός φορέας δεν είχε δηλώσει την κερδοφορία του, παρά μόνο τους κύκλους εργασιών του, ενώ απαιτείτο η δήλωση και των δύο στοιχείων, αφετέρου ο εν λόγω οικονομικός φορέας εν τέλει δεν πληρούσε καν το κριτήριο αυτό. Αντιθέτως, στην υπό κρίση περίπτωση, το μέλος της Ενώσεως, ..., πληροί το κριτήριο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας. Σημειωτέον ότι, η απαίτηση της Διακήρυξης για την πλήρωση του κριτηρίου οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας είναι διαζευκτική, δεν απαιτείται δηλαδή ο συμμετέχων οικονομικός φορέας να πληροί και τους κατ' έτος κύκλους εργασιών και τον μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών, αλλά ένα εξ' αυτών.

Ακόμη, όμως, και εάν ήθελε κριθεί ότι υπήρξε έλλειψη δηλώσεως στο Ε.Ε.Ε.Σ. του μέλους της Ενώσεως, ..., είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την ανωτέρω αιτιολογική έκθεση η συμπλήρωσή του, δεδομένου ότι αφορά γεγονός αντικειμενικώς εξακριβώσιμο, αφού οι οικονομικές καταστάσεις των ανωνύμων εταιρειών είναι δημοσιευμένες στο Γ.Ε.ΜΗ. και είναι ελευθέρως προσβάσιμες. Αντίθετη, δε, κρίση θα οδηγούσε σε παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της χρηστής διοικήσεως και της επιείκειας, δεδομένου ότι το κριτήριο επιλογής πράγματι πληρείται τόσο από την συμμετέχουσα Ένωση Εταιρειών «...» όσο και από κάθε μέλος της αυτοτελώς. Λαμβανομένων υπόψιν των ανωτέρω, ο προβαλλόμενος στην από 07/05/2021 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας «...» λόγος απόρριψης των δικαιολογητικών συμμετοχής μας είναι απαράδεκτος και αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί[...].

Αριθμός απόφασης:1108/2021

17. Επειδή, σύμφωνα με την β' παρεμβαίνουσα: «[...]Στο υποβληθέν ΕΕΕΣ στο Τμήμα ΙΙ δηλώσαμε:

«Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που δα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας, μέσω πρόσβασης σε ειδική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος διατίθεται αυτή δωρεάν;

Όχι

Αυτές οι πληροφορίες διατίθενται δωρεάν στις αρχές από μια βάση δεδομένων των κρατών μελών της ΕΕ;

Όχι»

Όσον αφορά στο πρώτο τμήμα της πρώτης ερώτησης (Ο οικονομικός φορέας δα είναι σε δέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων...) πρέπει να επαναλάβουμε, όπως ήδη είχαμε κάνει στην υπεύθυνη δήλωση που συνυποβλήθηκε με το ΕΕΕΣ και είναι στη διάθεση της προσφεύγουσας, ότι σαφέστατα η εταιρεία μας, δύναται να παράσχει το πιστοποιητικό αυτό, το οποίο εκδίδεται αποκλειστικά από το Υπουργείο Οικονομικών της ..., το οποίο φέρει την ονομασία «...» και το οποίο πιστοποιεί ότι η εταιρεία μας δεν οφείλει φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εταιρία μας συνυπέβαλε τη σχετική υπεύθυνη δήλωση και προσκόμισε και το εν λόγω πιστοποιητικό σε φυσική μορφή στις 22.3.2021 (αρ. πρωτ. εισερχομένων /22.3.2021) χωρίς να της ζητηθεί και χωρίς να υποχρεούται στο συγκεκριμένο στάδιο του διαγωνισμού.[...] Δεδομένου ότι από τη μία πλευρά πρόκειται για δύο ερωτήματα διαζευκτικά συνδεδεμένα μεταξύ τους, άρα και ισοδύναμα, ενώ από την άλλη είναι πραγματικά ανέφικτο η απάντηση να είναι όμοια και για τα δύο ερωτήματα, επιλέξαμε τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο, ήτοι την προσκόμιση από τώρα του σχετικού πιστοποιητικού που αποδεικνύει την μη αθέτηση οποιασδήποτε υποχρέωσης φορολογικής ή ασφαλιστικής φύσεως και άρα οιαδήποτε απάντηση στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων..» είναι πλέον άνευ ουσίας, καθώς έχει ήδη εκπληρωθεί ο σκοπός της ερώτησης με πράξη και όχι με απλή δήλωση. Όσον αφορά δε στο

Αριθμός απόφασης:1108/2021

πιστοποιητικό υπό τον τίτλο «...» δέον να αναφέρουμε τα κάτωθι. Πρέπει καταρχάς να ληφθεί υπόψιν ότι η εταιρεία μας έχει συσταθεί και λειτουργεί σύμφωνα με του Νόμους της ... όπου δεν προβλέπεται πιστοποιητικό φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας κατά τις προβλέψεις της Ελληνικής Νομοθεσίας και επομένως η πιστοποίηση εκπλήρωσης φορολογικών ή ασφαλιστικών υποχρεώσεων παρέχεται διαφορετικά, ήτοι μέσω ενός ενιαίου πιστοποιητικού υπό την ονομασία «...», το οποίο δεν παρέχεται δωρεάν. Με δεδομένο λοιπόν ότι το ΤΕΥΔ δεν είναι προσαρμοσμένο σε αυτήν την πραγματικότητα, της συμμετοχής δηλαδή φυσικών ή νομικών προσώπων με έδρα άλλες χώρες με διαφορετικό καθεστώς φορολογικής ύπαρξης και ασφαλιστικής κάλυψης, επιχειρήσαμε με κάθε τρόπο αφενός να απαντήσουμε στα σχετικά ερωτήματα του ΕΕΕΣ, αφετέρου δε να μην υπάρξει η παραμικρή αμφιβολία σχετικά με το γεγονός ότι η εταιρεία μας δεν οφείλει φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές. Για το λόγο αυτό δεν αρκεστήκαμε στην τυπική απάντηση στο ΕΕΕΣ, αλλά έτι περαιτέρω, προσκομίσαμε το σχετικό πιστοποιητικό, το μοναδικό που εκδίδεται για αυτές τις περιπτώσεις στη ..., νομίμως μεταφρασμένο, φέρον της επισημείωση της Σφραγίδας της Χάγης, ομού μετά σχετικής υπεύθυνης δήλωσης όπου εξηγούμε το καθεστώς, το σκοπό έκδοσης και το περιεχόμενο του πιστοποιητικού. Η σχετική υπεύθυνη δήλωση συνυπεβλήθη με το ΕΕΕΣ και είναι προσβάσιμη στην προσφεύγουσα, καίτοι η τελευταία αποφεύγει οιαδήποτε αναφορά σε αυτή, καθώς καταρρίπτονται άνευ ετέρου τινός άπαντες οι ισχυρισμοί της. Έτι περαιτέρω αυτό πράξαμε και κατά την παροχή διευκρινίσεων από την Αναθετούσα Αρχή με την από 6-4-2021 επιστολή μας δεόντως υπογεγραμμένη, η οποία επίσης είναι σαφέστατα στη διάθεση της προσφεύγουσας, καίτοι δεν την αναφέρει [...]. Πλην όμως, επειδή δεν υφίσταται ξεχωριστός ασφαλιστικός φορέας στη ... ο οποίος να εκδίδει πιστοποιητικό εν είδει ασφαλιστικής ενημερότητας, και επειδή δεν υφίσταται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να λάβει τη συγκεκριμένη πληροφορία απευθείας με δωρεάν αυτόματη πρόσβαση σε εθνική βάση δεδομένων, στο έντυπο ΕΕΣ στο Μέρος II παρ. Α επιλέχθηκε η απάντηση «ΝΟ». Για το λόγο αυτό, το εν λόγω πιστοποιητικό συνοδεύεται και από σχετική υπεύθυνη δήλωση της εταιρίας μας, την οποία έχουμε ήδη υποβάλει ως δικαιολογητικά Νο. 19 (ΑΙΚ. 19) με την οποία δηλώνουμε ότι :

Αριθμός απόφασης:1108/2021

“Στο πλαίσιο της ... Έννομης Τάξης και σύμφωνα με τις προβλέψεις αυτής σχετικά με την έκδοση πιστοποιητικού ασφαλιστικής ενημερότητας και της πλήρους εξόφλησης όλων των οφειλομένων ενός νομικού προσώπου προς τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης - κύριους ή/και επικουρικούς (Κρατικός προϋπολογισμός: PDP – καταβολή φόρου μεταβίβασης - κρατικός προϋπολογισμός, PDP - καταβολή φόρου μεταβίβασης - Συνταξιοδοτικό Ταμείο, PDP - καταβολή φόρου μεταβίβασης -Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, PDP - καταβολή φόρου μεταβίβασης - Δήμος) εν γένει, με την παρούσα δηλώνουμε ενόρκως ότι όλες οι προαναφερόμενες εισφορές καθώς και κάθε άλλες εισφορές ή υποχρεώσεις προς Δημόσιες Αρχές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων, τελών, εισφορών κοινωνικής ασφάλισης κλπ) καλύπτονται από ένα πιστοποιητικό, διά του οποίου βεβαιώνεται γενικά αν υφίστανται οφειλόμενες εισφορές ενός νομικού προσώπου σε οιαδήποτε δημόσια αρχή, όπως ενδεικτικά, τις Εφορίες και τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης. Αυτό είναι το πιστοποιητικό υπό τον τίτλο «ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟ» με αριθμό ..., με ημερομηνία 15.1.2021, νομίμως θεωρημένο, η υπογραφή του οποίου φέρει τη σφραγίδα της Σύμβασης της Χάγης της 5/10/1961 (apostille με αριθμό ... με ημερομηνία 20/1/2021) το οποίο εκδίδεται από την αρμόδιο. Φορολογική Αρχή της .../Υπουργείο Οικονομικών της ..., το οποίο καλύπτει αυτήν την προϋπόθεση».

[...]Όσον αφορά δε στην ερώτηση: «Κατά περίπτωση, ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό [π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής];

Απάντηση:

Όχι.», αν η προσφεύγουσα έχει διαφορετική ενημέρωση, θα έπρεπε να προσκομίσει και στοιχεία που αποδεικνύουν το δήθεν ανακριβές της απάντησης αυτής, κι όχι να δηλώνει ότι η εταιρεία μας επιχείρησε να αποκρύψει οποιαδήποτε αλήθεια στην εν λόγω ερώτηση.

Άλλωστε δε η εταιρεία μας όσον αφορά στις ερωτήσεις, τις σχετικές με την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, απάντησε, ως άλλωστε αποδεικνύεται από το ήδη προσκομιζόμενο πιστοποιητικό υπό τον

Αριθμός απόφασης:1108/2021

τίτλο «...» ότι δεν έχει αθετήσει τις σχετικές της υποχρεώσεις. Πιο συγκεκριμένα:

«β; Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης Στο άρθρο 57 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ ορίζονται οι ακόλουθοι λόγοι αποκλεισμού

Καταβολή φόρων

Έχει αθετήσει ο οικονομικός φορέας τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων, τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναυέτουσας αρχής ή του αναυέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης;

Η απάντησή σας Όχι

Είναι οι πληροφορίες αυτές διαθέσιμες δωρεάν για τις αρχές από τη βάση δεδομένων

Όχι

Καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης

Έχει αθετήσει ο οικονομικός φορέας τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης; τόσο στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος όσο και στο κράτος μέλος της αναυέτουσας αρχής ή του αναυέτοντα φορέα, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης;

Η απάντησή σας

Όχι

Είναι οι πληροφορίες αυτές διαθέσιμες δωρεάν για τις αρχές από τη βάση δεδομένων κράτους μέλους της ΕΕ;

Όχι»

Είναι δε ενδιαφέρον ότι τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίχθηκαν τα συμπεράσματα στις επικαλούμενες από την προσφεύγουσα αποφάσεις τόσο της ΑΕΠΠ (756/2021 και 1159/2019) όσο και του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών είναι μη σχετικά ή αντίθετα με την εν θέματι περίπτωση και ουδέν έτερο προσφέρουν πέρα από τη δημιουργία εντυπώσεων. Η δε παράθεση αποφάσεων της ΑΕΠΠ για πιθανές παρόμοιες περιπτώσεις με παρόμοια πραγματικά περιστατικά κρίνεται περιττή[...].».

18. Επειδή, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο υπόμνημα του προσφεύγοντος: [...]Η παρεμβαίνουσα συνομολογεί ότι πράγματι δεν

Αριθμός απόφασης:1108/2021

περιλαμβάνει το απαιτούμενο κατά τον όρο 2.2.5. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» της Διακήρυξης περιεχόμενο στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του οικονομικού φορέα «...», καθώς δεν δηλώθηκε, ως σαφώς και ρητώς τίθεται από τον προαναφερθέντα όρο, ο ετήσιος κύκλος εργασιών για το έτος 2017. Συγκεκριμένα, με το από 01-04-2021 έγγραφό της δήλωσε ότι: «Σε συνέχεια της υπ' αριθμόν πρωτοκόλλου .../.../2021 επιστολή σας για παροχή διευκρινίσεων, επιβεβαιώνουμε ότι εκ παραδρομής δε δηλώθηκε ο κύκλος εργασιών του 2017 στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του οικονομικού φορέα «...», και με το παρόν αποστέλλεται δήλωση κύκλου εργασιών (2017-2018-2019) της εταιρείας- μέλος της Ένωσης μας με την επωνυμία ...». Επισημαίνεται ότι η εκ των υστέρων υποβολή δήλωσης του κύκλου εργασιών συνεπάγεται τροποποίηση - αντικατάσταση της προσφοράς, γεγονός που είναι ανεπίτρεπτο στο Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων. Οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως διατυπώθηκαν με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού και συνεπώς παρείχαν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους τη δυνατότητα να κατανοήσουν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, όπως έπραξε τόσο η εταιρία μας. Ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι ο όρος της διακήρυξης ήταν ασαφής, η αποδοχή της προσφοράς της Ένωσης εταιρειών «...» χωρίς την απαιτούμενη πλήρωση των όρων της παραγράφου 2.2.5 «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» της διέπουσας τον Διαγωνισμό Διακήρυξης προσκρούει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων θέτοντας σε δυσμενέστερη θέση την εταιρία μας που επιδείξαμε την δέουσα επιμέλεια. Σε κάθε περίπτωση, το γεγονός έναν ο ένας οικονομικός φορέας καλύπτει την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για το έτος 2017 είναι αδιάφορο καθώς το ζήτημα είναι η υποβολή ανακριβούς δήλωσης στο ΕΕΕΣ. Άλλωστε, με την υπ' αριθ. 1425/2020 απόφαση της ΑΕΕΠ κρίθηκε ότι: «43...Εντούτοις, απαραδέκτως αλλά και αλυσιτελώς ο προσφεύγων προσκομίζει το πρώτον ενώπιον της ΑΕΠΠ τις οικονομικές καταστάσεις των ετών 2017 και 2018. Και τούτο διότι, αφενός μεν η ΑΕΠΠ δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή ως προς την έλεγχο της πλήρωσης του κριτηρίου χρηματοοικονομικής επάρκειας δια της αξιολόγησης των εν λόγω εγγράφων, για το λόγο δε αυτό τυγχάνουν

Αριθμός απόφασης:1108/2021

απορριπτέοι και οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής και του παρεμβαίνοντος περί μη απόδειξης κερδοφορίας δια των προσκομισθέντων οικονομικών καταστάσεων. Αφετέρου, σημειώνεται ότι ο λόγος αποκλεισμού του προσφεύγοντος ερείδεται επί της ελλιπούς δήλωσης στο ΤΕΥΔ και δεν θεμελιώνεται στη μη υποβολή των οικονομικών καταστάσεων...». Σε κανένα σημείο της Διακήρυξης δεν ορίζεται ότι αρκεί η υποβολή ΕΕΕΣ με τα απαιτούμενα από την Διακήρυξη στοιχεία μόνο από τον έναν μέλος όταν συμμετέχει οικονομικός φορέας υπό τη μορφή ένωσης. Αντιθέτως, όταν σε μια διαδικασία ανάθεσης συμμετέχουν οικονομικοί φορείς υπό τη μορφή της ένωσης ή κοινοπραξίας, πρέπει να κατατίθεται για κάθε μέλος της ένωσης ή κοινοπραξίας χωριστό ΕΕΕΣ, στο οποίο παρατίθενται οι πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη II έως V αυτού, δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από το κάθε μέλος. Εν προκειμένω, με βάση την γραμματική ερμηνεία των διατάξεων της παρ. 2.2.8.1 της διακήρυξης, ρητά ορίζεται ότι το ΕΕΕΣ στην περίπτωση υποβολής προσφοράς εκ μέρους ένωσης – κοινοπραξίας, αφορά κάθε μέλος που συμμετέχει στην ένωση ή κοινοπραξία (Βλ. ΔΕφΠειρ Ν 113/2017, ΑΕΠΠ 245/2017). Μάλιστα η παρεμβαίνουσα εσφαλμένα επικαλείται το άρθρο 19 παρ. 2 εδ. γ' του Ν. 4412/2016 διότι αυτό αφορά συμβάσεις μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Β. Ως προς τη συμμετοχή της εταιρίας «...»: Η ως άνω εταιρία απάντησε αρνητικά στο κρίσιμο ερώτημα: «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν ;» στο ΜΕΡΟΣ II.A. του ΤΕΥΔ. Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα ομολογεί ότι απάντησε αρνητικά και αντ' αυτού προσκόμισε υπεύθυνη δήλωση, στην οποία δήλωνε ότι: «...όλες οι προαναφερόμενες εισφορές καθώς και κάθε άλλες εισφορές ή υποχρεώσεις προς Δημόσιες Αρχέςκαλύπτονται από ένα πιστοποιητικό, δια του οποίου βεβαιώνεται γενικά αν υφίστανται οφειλόμενες εισφορές....». Η απάντηση «ΟΧΙ» της ως άνω εταιρίας καθιστά το ΕΕΕΣ μη σύμφωνο με τους όρους της διακήρυξης και η μη ανάληψη της δέσμευσης του υποψηφίου να προσκομίσει

Αριθμός απόφασης:1108/2021

τα ανωτέρω πιστοποιητικά συνιστά παράλειψη δήλωσης επί ποινή απόρριψης στοιχείων της προσφοράς του που καθιστά την τελευταία απορριπτή. Σε κανένα σημείο της Διακήρυξης δεν οριζόταν ότι απαιτείται υπεύθυνη δήλωση προς αντικατάσταση του εν λόγω ερωτήματος του ΕΕΕΣ. Ομοίως, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, το γεγονός έναν διαθέτει πιστοποιητικό πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων είναι αδιάφορο καθώς το ζήτημα είναι η υποβολή ανακριβούς δήλωσης στο ΕΕΕΣ. Σε ό,τι αφορά τον ισχυρισμό τόσο της αναθέτουσας όσο και των ως άνω εταιριών ότι: «II. Σύμφωνα δε με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016, όπως αυτό αντικαταστάθηκε και ισχύει από 9-3-2021 [...] Επαγόμαστε τα ακόλουθα: Στο Άρθρο 142 του Ν. 4782/2021 με τίτλο «Έναρξη ισχύος Μέρους Α`» ορίζεται ότι: «1. Η ισχύς των διατάξεων: α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138, γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021. 2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11,12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.». Συνεπώς, για την επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία ισχύει το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 πριν την αντικατάσταση του με το άρθρο 42 Ν.4782/2021»

19.Επειδή, στο άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης

συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Ο ανταγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων [...].».

20. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ.2 του ν.4412/2016: «[...] 2. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μπορούν να συμμετέχουν ενώσεις οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν από τις εν λόγω ενώσεις να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής. Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα της σύμβασης τον τρόπο με τον οποίο οι ενώσεις οικονομικών φορέων θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας ή τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας κατά τα άρθρα 75, 76 και 77 εφόσον αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας. Ειδικά, στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών σύναψών επιστημονικών υπηρεσιών, η πλήρωση των απαιτήσεων της παρ. 2 του άρθρου 75, καθώς και του άρθρου 77 πρέπει να ικανοποιείται από όλα τα μέλη της ένωσης. Η πλήρωση των απαιτήσεων των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 75, αρκεί να ικανοποιείται από ένα εκ των μελών της ένωσης.

21.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασηςπεριέχουν ιδίως : [...ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης,

τον τόπο και χρόνο εκ1έλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [...] ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών, κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στα άρθρα 86 και 87 [...] ιζ) τους απαραίτατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...].».

22.Επειδή, στο άρθρο 73 του ν.4412/2016 «Λόγοι αποκλεισμού» προβλέπεται ότι : «2. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή: α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία ή/και β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης....».

23.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 75 «Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»: « 1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης [...]

24.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)»: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕ- ΕΣ), το οποίο

Αριθμός απόφασης:1108/2021

αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. [...]Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 6, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς. 2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων «πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328», οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30). Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις

Αριθμός απόφασης:1108/2021

διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων. 3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή. 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. 5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας. Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων που βασίζονται σε συμφωνίες-πλαίσιο, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 39 ή της περίπτωσης α' της παρ. 5 του άρθρου 39, απαιτεί από τον προσφέροντα, στον οποίο έχει αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα τα σχετικά δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 79, και κατά περίπτωση το άρθρο 80. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 80 και 82. 6. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, αν και στο μέτρο που η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος της Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο συμβάσεων, εικονικό φάκελο επιχείρησης, ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής. Κατά παρέκκλιση της παρ. 5, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά, όταν η αναθέτουσα αρχή που έχει αναθέσει τη σύμβαση ή συνάψει τη συμφωνία-πλαίσιο, διαθέτει ήδη τα δικαιολογητικά αυτά. Για τον σκοπό του πρώτου εδαφίου, η Γενική Δ/ση Μεταρρυθμιστικής Πολιτικής και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης

Αριθμός απόφασης:1108/2021

και οι αρμόδιοι φορείς τήρησης των βάσεων δεδομένων, διασφαλίζουν ότι οι βάσεις δεδομένων, οι οποίες περιέχουν σχετικές πληροφορίες για τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται υπό τις ίδιους όρους από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών-μελών.[...]

25.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 80 «Αποδεικτικά μέσα (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν.4412/2016: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους [...]

26.Επειδή το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102[...]

27.Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)», του Ν.4412/2016: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες

Αριθμός απόφασης:1108/2021

από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσοнос σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις

Αριθμός απόφασης:1108/2021

λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

28.Επειδή στους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι: «[...] 2.2.5 «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια»: «Όσον αφορά στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν, συναρτήσει της ημερομηνίας σύστασής τους: α) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στο διαγωνισμό για το σύνολο των υπό προμήθεια ειδών (i) και (ii)της προμήθειας: είτε γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών για τα ακόλουθα έτη: • έτος (2017) κύκλος εργασιών (#990.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) • έτος (2018) κύκλος εργασιών (#990.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) • έτος (2019) κύκλος εργασιών (#990.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) είτε μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών: αριθμός ετών (τρία) μέσος γενικός κύκλος εργασιών (#990.000,00€#), νόμισμα ευρώ. β) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στο διαγωνισμό μόνο για το ΕΙΔΟΣ (i) προμήθεια τριών (03) Van: είτε γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών για τα ακόλουθα έτη: • έτος (2017) κύκλος εργασιών (#860.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) • έτος (2018) κύκλος εργασιών (#860.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) • έτος (2019) κύκλος εργασιών (#860.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) είτε μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών: αριθμός ετών (τρία) μέσος γενικός κύκλος εργασιών #860.000,00€#, νόμισμα ευρώ. γ) Σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στο διαγωνισμό μόνο για το ΕΙΔΟΣ (ii) προμήθεια δεκατριών (13) οχημάτων μεταφοράς σκύλων Κ-9: είτε γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών για τα ακόλουθα έτη: • έτος (2017) κύκλος εργασιών (#130.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) • έτος (2018) κύκλος εργασιών (#130.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) • έτος (2019) κύκλος εργασιών (#130.000,00€#) νόμισμα (ευρώ) είτε μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών: αριθμός ετών (τρία) μέσος γενικός κύκλος εργασιών (#130.000,00€#), νόμισμα ευρώ..» [...] 2.2.8.1. «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών»: «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις

Αριθμός απόφασης:1108/2021

καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5 και 2.2.6 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ.1 και 3 Του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ),...» [...] 2.2.8.2» Αποδεικτικά μέσα» [...] Β.1..... β) για τις παραγράφους 2.2.3.2 και 2.2.3.4 περίπτωση β' πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που να είναι εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Παράλληλα, απαιτείται επιπλέον η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου αναφορικά με τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (στην περίπτωση που ο προσωρινός ανάδοχος έχει την εγκατάστασή του στην Ελλάδα αφορά Οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης) στους οποίους οφείλει να καταβάλει εισφορές. Η υπεύθυνη δήλωση υπογράφεται ηλεκτρονικά και δεν χρειάζεται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής. Το ως άνω δικαιολογητικό υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος σε μορφή αρχείου .pdf...» [...] 2.2.3 «Λόγοι αποκλεισμού» : «2.2.3.2 Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή: (α) γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, σύμφωνα με διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή την εθνική νομοθεσία, ή/και (β) μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ή/και (γ) γνωρίζει ή μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι έχουν επιβληθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής: αα) τρεις (3) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση 2063/Δ1632/2011 (Β' 266), όπως εκάστοτε ισχύει, ως

Αριθμός απόφασης:1108/2021

«υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας, οι οποίες προκύπτουν αθροιστικά από τρεις (3) διενεργηθέντες ελέγχους, ή ββ) δύο (2) πράξεις επιβολής προστίμου από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας.....» [...]2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»: «2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: Α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του Ν. 4412/2016 και Β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης. Γ) Για τη διευκόλυνση της Επιτροπής Διενέργειας των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων οι συμμετέχοντες, μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά συμμετοχής στο διαγωνισμό υποχρεωτικά θα πρέπει να υποβάλλουν ηλεκτρονικά μέσω ΕΣΗΔΗΣ, και Αίτηση Συμμετοχής στο Διαγωνισμό, με μορφή επιστολής ηλεκτρονικά υπογεγραμμένη από τον προσφέροντα, στην οποία θα αναγράφουν τα ακόλουθα στοιχεία: α) την αναθέτουσα αρχή στην οποία απευθύνεται (ήτοι .../Γενική Διεύθυνση .../Διεύθυνση .../Τμήμα 2ο Υλοποίησης προμηθειών Τακτικών Διαγωνισμών), β) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ., τη διεύθυνση καθώς και τον αριθμό τηλεφώνου, φαξ και την διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του οικονομικού φορέα που συμμετέχει στο διαγωνισμό (σε περίπτωση αντιπροσώπευσης αναφέρονται τα στοιχεία του αντιπροσωπευόμενου). Σε περίπτωση Ένωσης/Κοινοπραξίας πρέπει να αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία για όλα τα μέλη της. γ) τα στοιχεία της σχετικής διακήρυξης (Αριθμός Διακήρυξης, Τίτλος αυτής όπως αναγράφεται στο εξώφυλλό της και Αριθμός του συστημικού διαγωνισμού για τον οποίο υποβάλλεται προσφορά), δ) ότι η προσφορά ισχύει και δεσμεύει τον προσφέροντα για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης,...» [...] 2.4.5 «Χρόνος ισχύος των προσφορών»: «Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης ήτοι μέχρι την 20-02-2022. Προσφορά η οποία ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από τον ανωτέρω προβλεπόμενο,

Αριθμός απόφασης:1108/2021

απορρίπτεται. Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, με αντίστοιχη παράταση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 1 α του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 2.2.2 της παρούσας, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με την προβλεπόμενη ως άνω αρχική διάρκεια. Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης ματαιώνονται, εκτός αν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι οικονομικοί φορείς που συμμετέχουν στη διαδικασία μπορούν να επιλέξουν είτε να παρατείνουν την προσφορά και την εγγύηση συμμετοχής τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί οικονομικοί φορείς... 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στα άρθρα 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2 (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3 (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4 (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5 (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1 (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας [...] η) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.».

29. Επειδή, στο με αριθ. Πρωτ. .../.../2-03-2021 έγγραφο με θέμα «Παράταση της ημερομηνία υποβολής προσφορών της αριθ. .../2020 Διακήρυξης .../.../... 2ου (ΑΔΑΜ ... - ΑΔΑ ..., Συστημικοί αριθμοί: -..., ...-) : i) για την «Προμήθεια τριών (03) VAN επιτήρησης εξοπλισμένων με θερμικές κάμερες και ραντάρ» και ii) για την «Προμήθεια δεκατριών (13) οχημάτων

μεταφοράς σκύλων K-9 ανίχνευσης ναρκωτικών ουσιών» [...]» ορίζεται ότι: «[...]2. Τη μετάθεση της ημερομηνίας αποσφράγισης των προσφορών (διενέργεια διαγωνισμού) για την Τετάρτη, 24-3-2021 και ώρα 11:00. 3. Επισημαίνεται ότι κατόπιν τροποποίησης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών και διενέργειας του διαγωνισμού, τροποποιείται αντίστοιχα η ημερομηνία των όρων που αφορούν στο χρόνο ισχύος της προσφοράς και της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στους όρους 2.2.2.1 και 2.4.5 της Διακήρυξης. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι: (α) «Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς του άρθρου 2.4.5 της παρούσας, ήτοι μέχρι την 24-4-2022, άλλως η προσφορά απορρίπτεται.» (β) «Οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης ήτοι μέχρι την 25-3- 2022.».

Επειδή, ως έχει κριθεί, η πράξη με την οποία παρέχονται διευκρινήσεις όρων του διαγωνισμού, χωρίς τροποποίηση αυτών, εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης στους οποίους αναφέρεται, δεσμεύοντας τους ενδιαφερόμενους να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό. Τούτο όμως, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη έχει κοινοποιηθεί όχι μόνον προς αυτόν που ζήτησε τη διευκρίνηση, αλλά και προς τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών (ΣτΕ 2418/2017, Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340. Δ. Ράικος, Ε. Βλάχου, Ε. Σαββίδη Δημόσιες Συμβάσεις, Ερμηνεία κατ' άρθρο, Εκδόσεις Σάκκουλας 2018, σελ. 629). Συνεπώς, οι ως άνω διευκρινήσεις, δεδομένου ότι προσηκόντως -ήτοι και με ανάρτηση στην κεντρική σελίδα του διαγωνισμού, και μέσω της επικοινωνίας, κοινοποιήθηκαν εμπροθέσμως προς πάντα ενδιαφερόμενο προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών που είχε ορισθεί για την 24-3-2021 και δεν αμφισβητήθηκαν επικαίρως ως προς την νομιμότητά τους, εντάχθηκαν στο κανονιστικό πλαίσιο της υπό εξέταση διαδικασίας, συμπληρώνοντας τους όρους της διακήρυξης στους οποίους αφορούν (2.2.2.1 και 2.4.5) (βλ. και σχετική παγία νομολογία επί του προγενέστερου δικαίου το οποίο δεν διαφοροποιείται από τον ν.

Αριθμός απόφασης:1108/2021

4412/2016: ΕΑ ΣΤΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕΦΑΘ (αναστ.) 451/2014, 437/2013).

30. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητας των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

31. Επειδή, το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ παρέχει προαπόδειξη προς τον σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής και ενέχει, προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τον προσφέροντα οικονομικό φορέα και όσον αφορά τα εξ αυτού δηλούμενα, τα οποία θα ελεγχθούν επισταμένως κατά το στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης πριν την οριστικοποίηση της ανακήρυξής του ως αναδόχου. Το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ συναρτάται αποκλειστικά με τους όρους που περιλαμβάνονται στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, αίτηση συμμετοχής κλπ) της εκάστοτε διαδικασίας και συνιστά προκαταρκτική απόδειξη ως προς τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης, αντικαθιστώντας την υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων πιστοποιητικών κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς. Τα εν λόγω, δε, πιστοποιητικά,

Αριθμός απόφασης:1108/2021

κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016, υποβάλλονται από τον προσωρινό ανάδοχο κατόπιν προς τούτο κλήσης της αναθέτουσας αρχής, πλην της περίπτωσης ενεργοποίησης της δυνατότητας της παρ. 5 του άρθρου 79 του ίδιου νόμου, όταν δηλαδή απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας ή στην περίπτωση που άλλως ορίζει η διακήρυξη οι όροι της οποίας δεν έχουν προσβληθεί.

32. Περαιτέρω, ενόψει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας, κάθε διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνο τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει δικαιολογητικά και στοιχεία για την απόδειξη ιδιότητας κρίσιμης για την επιχειρηματική συμμετοχή του σε αυτόν, ώστε να μην είναι καταρχήν νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου από τη σε εξέλιξη διαδικασία, για τον λόγο ότι δεν προσκόμισε δικαιολογητικά συμμετοχής διαφορετικά ή πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα [ΣΤΕ 53, 18, 19/2011, 3703/2010, 1329,1616, 1619/2008]. Επειδή, κατά την ερμηνεία των όρων κάθε Διακήρυξης ο ερμηνευτής του δικαίου πρέπει να αναζητεί το πραγματικό νόημα των ενσωματωμένων σε αυτή κανόνων με αφετηρία τη λεκτική, ήτοι γραμματική διατύπωσή τους (γραμματική ερμηνευτική μέθοδος).

33. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους προσφέροντες να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις και όχι να αναπληρώσουν το πρώτον μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά [ΣΤΕ 2454/09, ΕΑ ΣΤΕ 457, 364/2009, 738/2009, 180/2009, 567/2008, 3075/2008, 307/2007, 929/2005 σκέψη 5, ΣΤΕ 963/2000, 2854/1997, ΕΑ 849 και 787/2005· βλ. και ΔΕφΘεσ 99/2017 σκέψη 14, ΔΕφΑθ 271/2011, ΑΕΠΠ 489/2019, ΑΕΠΠ 44/2020 κλπ], ειδικότερα έχει γίνει δεκτό ότι η εκκίνηση της διαδικασίας παροχής διευκρινίσεων νοείται αποκλειστικά και μόνο όταν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της προσφοράς και όχι όταν αυτό είναι σαφές, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή θα επρόκειτο για αθέμιτη τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς των διαγωνιζομένων [ΣΤΕ 90/2010 σκέψη 6].

34. Επειδή, περαιτέρω, η απόκλιση προσφοράς υποψηφίου από απαραίτους όρους της Διακήρυξης συνεπάγεται αυτομάτως τον αποκλεισμό

Αριθμός απόφασης:1108/2021

του υποψηφίου κατ' ενάσκηση δέσμιας αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής (ΣΤΕ ΕΑ 1089/2009 σκέψη 5), καθώς δεν επιτρέπεται η συμπλήρωσή τους με την παροχή διευκρινίσεων κατ' άρθρα 102 και 310 του Ν. 4412/2016 [ΑΕΠΠ 1/2018 σκέψη 31, 20/2018 κ.ά.]. Εξάλλου, σε κάθε περίπτωση, η κλήση από την αναθέτουσα αρχή για παροχή διευκρινίσεων είναι ανεπίτρεπτη, όταν με αυτή δεν επέρχεται συμπλήρωση νομίμως κατ' αρχήν υποβληθέντων στοιχείων, αλλά τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς διαγωνιζομένου [ΔΕφΘεσ 99/2017 σκέψη 14 κ.ά.].

35. Επειδή, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής του ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση του νόμου και της διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά της α' παρεμβαίνουσας ένωσης εταιρειών παρά το γεγονός ότι το μέλος αυτής ... στο υποβληθέν με την προσφορά ΕΕΕΣ δεν δήλωσε στο ΜΕΡΟΣ IV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» τον ετήσιο κύκλο εργασιών για το έτος 2017. Ως δε ισχυρίζεται ο προσφεύγων αντί η αναθέτουσα αρχή ν' απορρίψει κατά δέσμια αρμοδιότητα την προσφορά της ως άνω προσφέρουσας ένωσης εταιρειών ζήτησε με το με αριθ. πρωτ.: .../.../31-03-2021 έγγραφο διευκρινίσεων να δηλώσει τον ετήσιο κύκλο εργασιών για το έτος 2017, όπερ και η τελευταία έπραξε.

36. Επειδή τόσο η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της όσο και η α' παρεμβαίνουσα με την παρέμβασή της ισχυρίζονται ότι κατόπιν της τροποποίησης του άρθρου 102 του ν.4412/2016 με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021 είναι δυνατή η συμπλήρωση του ΕΕΕΣ με τη διαδικασία των διευκρινίσεων. Σε ο,τι αφορά την α' παρεμβαίνουσα, επίσης, ισχυρίζεται ότι όπως προκύπτει από το άρθρο 19 παρ.2 του ν.4412/2016 αρκούσε η σύννομη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ από το ένα μόνο μέρος της ένωσης οικονομικών φορέων κι, επομένως η προσφορά της θα έπρεπε σε κάθε περίπτωση να γίνει δεκτή.

37. Επειδή, όπως προκύπτει από τη συνδυασμένη εφαρμογή των άρθρων 2.2.5 β, 2.2.8.1, 2.4.3.1, 2.4.6, ο υποψήφιος που συμμετέχει στο διαγωνισμό για το τμήμα (i) αυτού θα πρέπει, επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς να υποβάλλει το ΕΕΕΣ συμπληρωμένο σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης και μεταξύ άλλων να συμπεριλάβει δήλωση για τον ετήσιο

κύκλο εργασιών του έτους 2017. Εφόσον δε πρόκειται για ένωση οικονομικών φορέων, κατά ρητή απαίτηση τόσο του άρθρου 2.2.8.1, που αφορά την προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή της προσφοράς όσο και του 2.4.3.1, που αφορά τα δικαιολογητικά συμμετοχής: *«Στην περίπτωση υποβολής προσφοράς από ένωση οικονομικών φορέων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), υποβάλλεται χωριστά από κάθε μέλος της ένωσης»*, διατύπωση από την οποία με σαφήνεια συνάγεται η υποχρέωση ορθής συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ, ως προς όλα τα κεφάλαια αυτού, από κάθε μέλος της ένωσης οικονομικών φορέων.

38. Επειδή, στη προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης και «συνομολογεί» η α' παρεμβαίνουσα στην παρέμβασή της κατά την υποβολή της προσφοράς της τα δύο μέρη της ένωσης εταιρειών από τα οποία αποτελείται υπέβαλαν με ξεχωριστό ΕΕΕΣ, πλην, όμως, το μέλος αυτής ... στο υποβληθέν με την προσφορά ΕΕΕΣ δεν δήλωσε στο ΜΕΡΟΣ IV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β. «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» τον ετήσιο κύκλο εργασιών για το έτος 2017, το οποίο έπραξε μετά από σχετικό αίτημα της αναθέτουσας αρχής, το οποίο απέστειλε με την μορφή διευκρινίσεων.

39. Επειδή, υπό τα ανωτέρω δεδομένα κι ενόψει των αρχών της ισότητας και τυπικότητας των διαγωνισμών απαραδέκτως η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά της α' παρεμβαίνουσας καθώς η μη ορθή συμπλήρωση του ΕΕΕΣ δεν ήταν δυνατόν να καλυφθεί από μεταγενέστερη δήλωση αφού κάτι τέτοιο συνιστά αλλοίωση της προσφοράς λόγω της αντικατάστασης δικαιολογητικού που δεν υποβλήθηκε και δεν συνιστά απλή συμπλήρωση ή διευκρίνιση αυτού. Περαιτέρω, αναφορικά με τον ισχυρισμό της α' παρεμβαίνουσας ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση αρκούσε η ορθή συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και η αντίστοιχη δέσμευση από το ένα μόνο μέλος της προσφέρουσας ένωσης εταιρειών τυγχάνει απορριπτέος ως αντικείμενος στα άρθρα 2.2.8.1 και 2.4.3.1 της διακήρυξης, ενώ η επίκληση του άρθρου 19 παρ.2 (*[...]Ειδικά, στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών σύναψων επιστημονικών υπηρεσιών, η πλήρωση των απαιτήσεων της παρ. 2 του άρθρου 75, καθώς και του άρθρου 77 πρέπει να ικανοποιείται από όλα τα μέλη της ένωσης. Η πλήρωση των απαιτήσεων των*

παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 75, αρκεί να ικανοποιείται από ένα εκ των μελών της ένωσης[...]) αναφέρεται σε ειδική κατηγορία συμβάσεων και δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος της προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός.

40. Επειδή, με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής του ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι εσφαλμένη και πλημμελή αιτιολογία κρίθηκε ότι η προσφορά της β' παρεμβαίνουσας ήταν σύννομη και έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής της. Τούτο δε διότι η εταιρία απάντησε αρνητικά στο κρίσιμο ερώτημα: «Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν ;» στο ΜΕΡΟΣ II.Α. του ΤΕΥΔ. Η δε αναθέτουσα αρχή απαραδέκτως ζήτησε με τη διαδικασία των διευκρινήσεων του άρθρου 102 του ν.4412/2016 σχετικές διευκρινίσεις.

41. Επειδή, η β' παρεμβαίνουσα εταιρεία ισχυρίζεται ότι η μόνη προσήκουσα απάντηση στο εν λόγω ερώτημα ήταν η αρνητική αφού δεν απάντησε θετικά στο βασικό ερώτημα του Μέρους II, πεδίο Α του ΕΕΕΣ. Περαιτέρω, συμπλήρωσε καταλλήλως τις απαντήσεις του ΕΕΕΣ που σχετίζονται με την φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα και προσκόμισε με τα δικαιολογητικά συμμετοχής το εκδιδόμενο από τις ... αρχές ενιαίο πιστοποιητικό ... αναφορικά με την ασφαλιστική και φορολογική της ενημερότητα.

42. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του ΕΕΕΣ της β' παρεμβαίνουσας α) στο Μέρος II, πεδίο Α, απάντησε «ΟΧΙ» στο ερώτημα εάν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό, β) στο ίδιο μέρος του ΕΕΕΣ, απάντησε «ΟΧΙ» στο αμέσως επόμενο ερώτημα, εάν είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα την αναθέτουσα αρχή να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν, γ) στο Μέρος III, πεδίο Β

Αριθμός απόφασης:1108/2021

σχετικά με την συνδρομή λόγων αποκλεισμού, απάντησε «ΟΧΙ» στο ερώτημα εάν έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή φόρων, τόσο στην χώρα στην οποία είναι εγγεγραμμένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης και δ) στο Μέρος III, πεδίο Β σχετικά με την συνδρομή λόγων αποκλεισμού, απάντησε «ΟΧΙ» στο ερώτημα εάν έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τόσο στην χώρα στην οποία είναι εγγεγραμμένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής, εάν είναι άλλο από τη χώρα εγκατάστασης. Ειδικά σε σχέση με το πρώτο ερώτημα που τίθεται, δηλαδή με το ερώτημα εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων φορέων, αυτό εμπεριέχεται στα προδιατυπωμένα ερωτήματα του ΕΕΕΣ στις περιπτώσεις που οι δημοπρατούμενοι διαγωνισμοί αφορούν στην σύναψη δημοσίων συμβάσεων έργων, όπως εν προκειμένω. Και τούτο διότι στο συγκεκριμένο ερώτημα συμπληρώνουν την απάντηση «ΝΑΙ» οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις οι οποίες είτε, κατά το μεταβατικό διάστημα διατήρησης της ισχύος του Μ.Ε.Ε.Π. δυνάμει της διάταξης του άρθρου 65 του π.δ. 71/2019, είναι εγγεγραμμένες σε αυτό και διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, τα οποία από κοινού συνιστούν για το μεταβατικό αυτό διάστημα τον εθνικό επίσημο κατάλογο κατά την έννοια του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, είτε, από την έναρξη ισχύος του ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. με το π.δ. 71/2019 (το ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. αντικαθιστά το ΜΕ.Ε.Π.), είναι εγγεγραμμένες σε αυτό, το οποίο πλέον συνιστά τον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων του άρθρου 83 του ν. 4412/2016 (άρθρο 40 του π.δ. 71/2019), όσον αφορά τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής κατά τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων. Όμως, δοθέντος ότι η β' παρεμβαίνουσα εν προκειμένω δεν ήταν υποχρεωμένη να είναι εγγεγραμμένη στο ΜΕ.Ε.Π. -και συνεπώς ούτε σε τυχόν άλλο αντίστοιχο μητρώο που αντικαθιστά το ΜΕ.Ε.Π.- δεν έπρεπε να απαντήσει στο συγκεκριμένο ερώτημα. Περαιτέρω, όπως σαφώς προκύπτει από το έντυπο του ΕΕΕΣ που έχει αναρτηθεί στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ προς χρήση στον συγκεκριμένο διαγωνισμό, μετά το ως άνω ερώτημα ακολουθούν πέντε υποερωτήματα ως εξής : «α) Αναφέρετε την ονομασία του καταλόγου ή του

Αριθμός απόφασης:1108/2021

πιστοποιητικού και τον σχετικό αριθμό εγγραφής ή πιστοποίησης, κατά περίπτωση, β) Εάν το πιστοποιητικό εγγραφής ή η πιστοποίηση διατίθεται ηλεκτρονικά, αναφέρετε, γ) Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, δ) Η εγγραφή ή η πιστοποίηση καλύπτει όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής; και ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων ή να παράσχει πληροφορίες που θα δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα να τη λάβει απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος αυτή διατίθεται δωρεάν;». Από το περιεχόμενο των ανωτέρω υποερωτημάτων και μόνον φαίνεται πως σκοπός είναι να εξειδικευθεί η κατ'αρχήν θετική απάντηση του οικονομικού φορέα στο ερώτημα εάν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, και συνεπώς τα υποερωτήματα αυτά καλούνται να απαντήσουν μόνον οι οικονομικοί φορείς που κατ'αρχήν απαντούν θετικά στο επίμαχο κεντρικό ερώτημα (βλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 23/2018 ΕΑΑΔΗΣΥ). Αντιθέτως, στην περίπτωση που ο οικονομικός φορέας απαντήσει «ΟΧΙ» στην ερώτηση εάν είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, δεν χρειάζεται να δώσει καμία περαιτέρω απάντηση στα ως άνω υποερωτήματα, τα οποία σε αυτήν την περίπτωση δεν έχουν κανένα νόημα. Δοθέντος δε ότι η β' παρεμβαίνουσα δεν όφειλε να είναι εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. (ή άλλο αντίστοιχο μητρώο), ορθώς απάντησε «ΟΧΙ» στο σχετικό ερώτημα, αφού δεν όφειλε να δώσει καμία απολύτως απάντηση και στο υποερώτημα εάν θα είναι σε θέση να προσκομίσει βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και φόρων. Συνεπώς, η παραπάνω αρνητική απάντηση δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο αποκλεισμού της. Άλλωστε, κρίσιμα σχετικά με την διαπίστωση μη συνδρομής των συγκεκριμένων λόγων αποκλεισμού, κατά το παρόν στάδιο της προαπόδειξης, είναι τα δύο ερωτήματα που τίθενται στο Μέρος III, πεδίο Β του ΕΕΕΣ σχετικά με το εάν ο οικονομικός φορέας έχει ανεκπλήρωτες υποχρεώσεις όσον αφορά στην καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, τόσο στην χώρα στην οποία είναι εγγεγραμμένος όσο και στο κράτος μέλος της αναθέτουσας αρχής, εάν είναι

Αριθμός απόφασης:1108/2021

άλλο από τη χώρα εγκατάστασης, στα οποία ο οικονομικός φορέας «.....» ορθώς απάντησε «ΟΧΙ», χωρίς να υποχρεούται προαποδεικτικά να προσκομίσει κανένα άλλο αποδεικτικό έγγραφο προς τούτο. Ενόψει των παραπάνω, αβάσιμοι τυγχάνουν οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος και ο παρών λόγος της προσφυγής πρέπει ν'απορριφθεί.

43. Επειδή, ακόμη αναφορικά με τις ισχυρισμούς του προσφεύγοντος ότι μη νομίμως η αναθέτουσα αρχή κάλεσε την β' παρεμβαίνουσα να διευκρινίσει την απάντηση που έδωσε γίνονται δεκτά τα εξής : Όπως έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις και όχι να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά (ΣΤΕ 2454/09, ΕΑ ΣΤΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕφΑΘ 271/2011). Η παροχή διευκρινίσεων νοείται αποκλειστικά και μόνο όταν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της προσφοράς και όχι όταν αυτό είναι σαφές, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή θα επρόκειτο για αθέμιτη τροποποίηση του περιεχομένου της προσφοράς των διαγωνιζομένων (ΣΤΕ 90/2010). Αντιστοίχως, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΕΕΕΣ, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να καλούν τους οικονομικούς φορείς να διευκρινίσουν ή να συμπληρώσουν αυτό, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016. Στην κριθείσα περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη όσων εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη ουδεμία διευκρίνηση έχρηζε η δοθείσα αρνητική απάντηση της β' παρεμβαίνουσας, το δε διευκρινιστικό ερώτημα της αναθέτουσας αρχής αλυσιτελώς υποβλήθηκε. Ως εκ τούτου απορριπτός τυγχάνει ο υπό κρίση ισχυρισμός του προσφεύγοντος ενώ θα πρέπει να γίνουν δεκτοί οι ισχυρισμοί της β' παρεμβαίνουσας.

44. Επειδή, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι με εσφαλμένη και πλημμελή αιτιολογία έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής της Ένωσης εταιρειών «...» καθώς η τελευταία δεν δεσμεύτηκε ως όφειλε, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο της

Αριθμός απόφασης:1108/2021

Διακήρυξης, ότι η προσφορά της ισχύει και δεσμεύει αυτήν για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης ήτοι μέχρι την 25-3- 2022. Αντιθέτως, στην αίτηση συμμετοχής της αναγράφει ότι: *«Η προσφορά μας ισχύει για 365 ημέρες (12 μήνες) από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης, ήτοι μέχρι τις 11 Μαρτίου 2022»*. Παραταύτα η αναθέτουσα αρχή με το με Αριθ. πρωτ.: .../.../31-03-2021 έγγραφο της ζήτησε *«όπως ο εν λόγω οικονομικός φορέας να δεσμευτεί ότι η προσφορά του ισχύει έως την 25/03/2022»*.

45. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι η ανωτέρω πλημμέλεια της προσφορά της ως άνω εταιρείας καλύφθηκε με την απάντησή της ύστερα από τις διευκρινίσεις που ζήτησε η αναθέτουσα αρχή.

46. Επειδή, όπως προκύπτει από τη συνδυασμένη εφαρμογή των άρθρων 2.4.3.1 Γ (θ), 2.4.5, 2.4.6 και το με αριθ. Πρωτ. .../.../2-03-2021 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής με θέμα «Παράταση της ημερομηνία υποβολής προσφορών της αριθ. .../2020 Διακήρυξης .../.../..., το οποίο κοινοποιήθηκε προ της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών (24.03.2021) σε όλους τους συμμετέχοντες και με το οποίο τροποποιήθηκε η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών και κατ'αντιστοιχία οι όροι της διακήρυξης που αφορούν στο χρόνο ισχύος της προσφοράς και της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, οι υποβαλλόμενες προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους οικονομικούς φορείς για διάστημα δώδεκα (12) μηνών από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης ήτοι μέχρι την 25-3- 2022.

47. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του φακέλου της υπόθεσης η ανωτέρω εταιρεία δηλώνει στην αίτηση συμμετοχής της/εγγυητική επιστολή συμμετοχής ότι η προσφορά της ισχύει για 365 ημέρες (12 μήνες) από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης, ήτοι μέχρι τις 11 Μαρτίου 2022. Πλην, όμως, η ανωτέρω δήλωση δεν είναι σύμφωνη με τη διακήρυξη καθώς, όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη σκέψη η δέσμευσή της θα έπρεπε να ισχύει μέχρι την 25-03-2022. Η δε αντικατάσταση της υποβληθείσας εγγυητικής επιστολής με νεώτερη μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, κατόπιν διευρινιστικού ερωτήματος της αναθέτουσας αρχής που υποδείκνυε την ορθή απάντηση συνιστά

Αριθμός απόφασης:1108/2021

αλλοίωση της προσφοράς, αφού, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω είναι ανεπίτρεπτη η εκ των υστέρων συμπλήρωση δικαιολογητικού που δεν είχε υποβληθεί και η αντικατάστασή του με άλλο κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της τυπικότητας του διαγωνισμού. Συνεπώς, ο παρών λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

48. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

49. Επειδή, η προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, σύμφωνα με το σκεπτικό και ν' απορριφθεί η α' παρέμβαση, να γίνει δε δεκτή η β' τοιαύτη.

50. Επειδή, ύστερα από την σκέψη 48 θα πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προσφυγή, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Απορρίπτει την α' παρέμβαση.

Δέχεται την β' παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλομένη κατά το σκέλος αυτής με το οποίο έγιναν δεκτές οι προσφορές των εταιρειών «...» και «...»

Διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου στον προσφεύγοντα.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 15 Ιουνίου 2021 και εκδόθηκε στις 22 Ιουνίου 2021 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος
ΜΙΧΑΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ο Γραμματέας
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ